

An © 2017 Gannas

← A-gledh:

Pyth? Piw? Ple?

Pandr'a hwer omma?

Pennrynn arta!

Rann 3 an erthygel gans Esmé

Tackley, folennow 5-6.

An Gannas niver 482 Mis-

Hwevrer 2017 dyllys gans

© Kowethas an Yeth

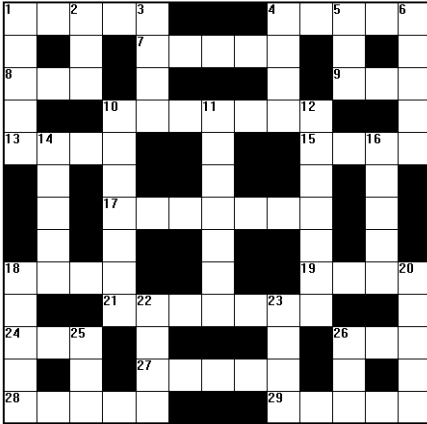
Kernewek ISSN 1483

705X

Kuntelles Kemmyn Blydenek
Kowethas an Yeth Kernewek a vydh
synsys dy'Sadorn an 4^a vis-Hwevrer
dhe Lys Kernow ow talleth dhe 2
eur.

Krowseryow gans Ray Edwards

3. Gul moy byghan (4)
4. *Yn hanow Dyw, dh'y* (BM 1313) (4)
5. Skornya: *gul ...* (3)
6. Afydhya (5)
10. Gwethhe: *ow* (7)
11. An mis ma (7)
12. Sagh; *liesek* (7)
14. Glanhe: *My a dhe an karr-tan* (5)
16. A-dhesempis (5)
18. *Y'n dor my a vynn* (OM 865) (5)
20. Kemmeres pyth ken onan heb kummys (5)
22. Bras (4)
23. Devnydhya (4)
25. Onan hag onan (3)
26. Rowedh

a-dreus:

1. Gweythva gov (5)
4. Rag gweles (5)
7. Dohajydh (5)
8. Gromersi!: *Meur ...!* (3)
9. Kreftor (3)
10. Nyns yw rydh (7)
13. Nyns yw ergh (4)
15. Gul le kaes (4)
17. Mann (7)
18. Gwrians nag yw da (4)
19. Onan a vagas (4)
21. Rewler galloesek (7)
24. Ledy: *My a ...* (3)
26. Drog (3)
27. *Oker yn Sowsnek* (ger koth sowsnek) (5)
28. Blas (5)
29. Tekhe (5)

war-nans:

1. Nyns yw gour (5)
2. Da po gwiw (3)

Gorthybow dhe'n krowseryow mis- Genver 2017

argemmynn:

Radyo an Gernewegva

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans **Matthi Clarke** ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.anradyo.com

Lyther a Alban
a-dhiworth Yowann Byghan
(agan kesskriker arbennik albanek)

Kas-Breuslys Koynt (Hwedhel Gwir)

Re beu *taigh-staile* (gweythva hwyski) dhe Òban nans yw 1794. Yth yw onan an kotha *taighean-staile* yn Alban, ha'y hwyski yw meur y vri.

An 18ves mis Du 1896, y teu a-rag Mer Aonghas MacThàmhais (MacTavish) yn breuslys an dre kas pur goynt, kas John Turner, tiek a Wodrev Laggan, erbynn Taigh-staile an t-Òban. Mr Turner a berghennas £12 a'n *taigh-staile*, drefenn kisyans gwrys dh'y yerigow ha dh'y heyji der alkohol. Taigh-staile an t-Òban a naghas an chalenj.

Mr Turner a dhisplegyas y gas dhe'n breuslys yndelma: 'Yma Godrev Laggan a'y gorwedh pur ogas dhe'n *taigh-staile*, ha pub tra oll re beu da yntredhon ni nans yw termyn hir. Byttegyns, nans yw dew vis my a brenas yerik nowydh a Fort William, Beasig (Betsie, levery's *be-shik*) hy hanow. Beasig yw yerik pur gonnyk ha pur hardh. Beasig a balas kowforth yn-dann agan ke, ha hembraonk agan

yerigow hag agan heyji dhe'n gover hag a wra resek ryb an *taigh-staile*.'

'Ya, y konvedhav,' yn medh Mer MacThàmhais, 'mes prag y hwreta perghenna erbynn an *taigh-staile* ?'

'Wel, Syrra,' yn medh Mr Turner, 'yth yw an gover na leun a atal a'n *taigh-staile*, ha'm yerigow ha'm heyji vy re beu kyvedhow avel pedresyfes a-dhia an jydh na.'

'Kyvedhow? Yerigow? Ha heyji?' a wovynnas Mer MacThàmhais.

'Kyvedhow avel arlydhi, Syrra.'

'Eus dustuniow genes?'

'Ya, Syrra,' a worthybis Mr Turner, ow trehevel kostenn. 'Ottomma Beasig.'

Mr Turner a igoras an gostenn. Yth esa yerik dhu a'y gorwedh ynna. An yerik a dhrehevis hy fenn (ny ylli sevel yn-bann, dell hevelli), ha kana kan vedhel ha gokki, gans klokk-klokk gwann ha difreth.

Re'm fe,' yn-medh Mer MacThàmhais, 'yw an yerik na medhow?'

'Medhow yn tien, Syrra.'

'Hag eus yerigow erell a'n par genes omma?'

'Na,' yn medh Mr Turner. 'Re vedhow yns i rag dos dhe'n breuslys. Beasig yw moy omres dhe'n alkohol, hi a yll perthi moy anodho.'

'Ha gwra leverel dhymm, a Vester

Turner, yw oll dha yerigow hag oll dha heyji medhow y'n keth vaner?'

'Pub dydh an seythun, a Vester Mer,' yn medh Mr Turner, 'marnas dy' Sul, ha'n *taigh-saile* deges. Trebuchya a wrons, ha terri pub oy oll, ha koedha a'ga threusprennyer nosweyth.'

An Mer a leveris bos an kas kales. Ev a wrussa ri y vreus an nessa dydh. Ha'n mer diberthys, an viroryon a dheuth rag mires orth an yerik. Nebonan anedha a ros dhedhi las byghan hwyski. An yerik a dhegemmeras an hwyski pur volonjedhek, yn unn dhaslenki an diwes skav ha kolonnek, ha flappya hy eskelli ha gul kenys kepar ha kulyek muskok.

Ny woer denvyth an breus finek. Rann an istori Argyll yw an hwedhel lemmy. Mes botell *uisge-beatha an t-Òban* a gost ogas dhe £50 y'n dydhyow ma, ytho re gostek yw rag yerigow.

Kas-Breuslys
Hwedhel Pyskadoryon
gans Mary Sutcliffe

(Treylyes hag amendys dhiworth '*Tales, of the Cornish Fishermen*' gans Cyril Noall, dyllys gans *Tor Mark Press*.)

Rann Onan

Y'n etegves kansblydhen, meur a byskadoryon a woelya yn fenowgh dhiworth Kernow dhe'n Mor Gogledd rag kachya hern gwynn, hag i a dhehweli dh'aga forthow mis-Gwynngala. Dell o usys, i a dhri dhe-dre rohow byghan rag aga theylu, martesen hwegennow rag fleghes ha skudellow rag gwragedh.

Mes ena, meur a dus a dhallethi kyrghes rohow moy kostek, botellow a velyseth po fardelligow a dobakko da. Drefenn bos pyskadoryon dre vras pur voghosek, yth esa marth bras awos bos an wolusogneth dhesempis ma dhedha. Byttegyns, sempel o an displegyans. Ogas dhe'n arvor gogledd y tallathas dos lestri iseldiryek kepar ha gwerthjiow ow neuvela ow kwertha gwara heb tollow.

War an mor, ny ylli an Tollji mellya ha ny brederi an byskadoryon gernewek bythkweyth bos noswikorieth pegh pur sevir. Dres termyn hir lowr, an wikoryon frank ma a besya aga ober heb lett. Aga hothmans a ventena taw fur ha ny wodhya tollwesyon deythyek pyth esa ow hwarva, dell heveli. Mes wor'tiwedh, yth esa kemmys tobakko tirhes yn Porthia, may tallethi perghennow an gwerthjiow attendya bos leheans yn gwerthow anodho. Unn den, serrys drefenn ev dhe gelli y wayn, a dhiskevrans an gwir dhe'n dollwesyon.

Henn o y'n Hav; yth esa lestri an byskadoryon pell dhe-ves war vor. Soedhek Chyf an Dollwesyon yn Porthia, ha Gwithysi an Morrep a bareusas hwilas noswara pan dhehwelis an lestri.

An kynsa gorhel ow tehweles o an 'Charles'. Yth o y dhevedhyans unn dy'Lun mis-Gwynngala, nebes dydhyow kyns an lestri erell. Soedhek an Tollji eth war an 'Charles'; ev a dhiskudhas dew hanter-peuns a dobakko ena. An kapten a veu degemmerys dhe'n Lys Justisyel, kuhudhys a noswikorieth. An Justisyow a'n spalas unn peuns hwegh sols po unn mis yn prison, mes ev a beas an arghans a-dhesempis.

Yth esa amovyans dyegrys yn Porthia, yn mysk oll teyluyow an dus ow tehweles dhe-dre bys y'n jydh na a-dreus an Mor Gogledd hag ow tri noswara. Dell hevel, nyns esa fordh vyth dh'aga gwarnya yn kever an dollwesyon orth aga hortos. Ena nebonan a dybis dannvon skath vyghan ogas dhe'n morrep dhe warnya an lestri ow neshe an porth. Yn kynsa an towl ma a brovas sewenus. Pan dheuth an lestri i a veu derivys yn kever an dollwesyon hag i a dewlis noswara y'n mor. Mes wosa diw seythun, yth esa keniver lestri ow tos ma na dhegemmeras dew worhel, an 'Majestic' ha'n 'Matilda' an gwarnyans.

Ytho, pan ankoryas an dhew worhel yn porth Porthia, an dollwesyon a dhiskudhas war an 'Majestic' tri marner yowynk gans botell a velyseth dhe bub huni. Ny assaysons aga hudha. Byttegyns, an dollwesyon a sesyas an velyseth, mes yn kynsa ny dhalghennsons an varners. Mes y'n dohajydh, an varners a veu erghys dhe dhos dhe Soedhva an Kreslu. An nowodhow ma a lesas yn skon. Bush a dus keskodhevek a omguntellas y'n marghasla ogas dhe dharas Hel an Dre. Bys pan omdhiskwedhas tollwas, an bush a oulyas ha grommya. An tri den a veu erghys dhe dhos dhe'n vreuslys dy'Mergher.

Wosa henna, onan a vayni an lester 'Matilda' a veu dalghennys rag noswikorieth a dobakko. Hag ev ow pos hembrenkys dhe Soedhva an Kreslu gans James Bennett, an unnsel gwithyas kres yn Porthia, i a veu sywys gans bush bras a dus ow karma hag owth oulya. Yn skon an marner yowynk a veu livrys,

mes erghys veu dhe omdhiskwedhes dy'Mergher gans an varners kuhudhys erell.

An kethsam dydh na y teuth moy a worholyon pyskadoryon, a-dro dhe dhew-ugens lester. Meur a annedhysi a omguntellas war an kay ha'n varners oll a veu dynnerghys gans garmow ha bolonjedhow da. Yth esa niver re vras a lestri ma nag o possybyl dhe'n dollwesyon hwilas oll anedha rag noswara ha, martesen, i a dybis bos an bush godros re vras. Byttegyns, nyns o noswara arall diskudhys. Mes res o dhe drial an varners yowynk bos synsys wosa dew dhydh. Onglewans y'n dreveglos o tynn.

diwedh rann onan

Mernans yn Kylgh hwedhel gans Jowann Richards

Chaptra Hwegh

Harry Wilson a veu diskudhys ogas dhe Nanshelik, an treveglos nessa, neb pypm mildir a-ves. Ev a veu gorrys yn karr an kreslu, ha degys dhe gresenn Tregannis. Nyns o pes da an dhew withyas y'n karr ganso, drefenn na omwolghi Harry Wilson yn fenowgh.

Nebes ownek o ev, dell heveli, hag ev re assaysa diank pan veu ev gwelys y'n kynsa le. Mes nyns o Harry koweth an withysi-gres, rag i a'n gweli prest avel den skeusek, hag ev a dybi na rens i dhodho chons ewn. Martesen an dhiw vreis o gwir.

Nyns o Harry Wilson konnyk, ha ny gavas Serjont Matthews kaletter ow

tiskwedha re bia ev yn ogas dhe'n kylghyow an nos na.

'Ny wrug travyth kamm,' yn-medh Harry.

'Ny leveris vy yndella, Harry,' a leveris Matthews. 'Mes my a vynn orthis leverel pup-tra a hwarva pan eses ta ena.'

'Travyth. Ny welis travyth, ny glewis travyth, ny welis na klewes nagonan.'

Nebes re grev o henna, dell dhismygis an serjont, ha gow, ytho.

'Na byw na marow?' a wovynnas ev, nebes garow, ha pur ughel.

Henna a sowdhanas an den der y drommder, hag own a omdhiskwedhas yn y dhewlagas. 'Wel' a dhallathas ev, ha gortos.

'Wel, Harry? Wel? Deus yn-rag, den. Ni a woer yn ta ty dhe vos ena. Fatell wrussys skwardya dha gota, Harry? Ni re gavas neusenow diworto war garrek.'

Geryow a dhallathas frosta diworth an skajynn barvek, digempenn ha flerys, kepar ha gover o euthyk hwansek drehedhes an mor. Yn hwir, ev re bia ena; ev re wrussa mos dhe'n eglos ow hwilas tyller rag an nos. Yn hwir, ev re welsa furv den a'y worwedh ogas dhe'n alter y'n tewlder. Mes ny davas ev travyth, re'n ti sad, hag ev a waytva merwel mar pe henna gow.

'Deus yn-rag. Yth eson ni ow kortos. Pyth yn kever an deg peuns esa yn dha bokket?'

'Benyn y'n dreveglos a'n ros dhymm. My a'n te'

'Pur dha. Piw?'

'Ny wonn hy hanow. Benyn goth eus trigys ryb an lytherva.'

'P'eur?'

'Degynsow.'

'My a wovynnas p'eur.'

'Dygyntsete, dell grysav.'

'Deus yn-rag,' yn-medh an serjont.

'Wel,' a dhallathas an den arta, 'kettell wrugavy dos ena, ha gweles an an korf, my a welas tus - den ha benyn, dell grysav - ow tos troha my. Wel, my a dhallathas poenya, heb mar. Ny vynnys bos gwelys ena gans korf, dar?'

'Ha'n kota, Harry?'

'Harry Wilson a heveli sowdhenys ha nebes ownek arta. Ev a hedhis. 'A, an kota ma,' yn-medh ev, owth heveli esya yn y vrys. 'An kota ma. Wel, my a skwardyas an kota war garrek, ha my ow poenya dhe-ves.'

'Ty a hevelis sowdhenys, Harry, pan wovynnys vy yn kever kota. Eus neb kota arall dhe les?'

An den arall a igoras y anow, ha'y dhegea arta, heb kewsel. Ha ny vynna ev leverel moy.

Ha Harry Wilson a'y esedh yn kell, an serjont ha'n konstabel a evas hanafow a goffi, ha keskewsel a-dro dh'y dherivas.

'Heb mar,' yn-medh an sSerjont, 'nyns yw marth bos ownek agan koweth anwolghys. My a via ownek a pen yn y le. Mes nyns ov vy sur yn kever y hwedhel, kyn hwra akordya gans lavar an dhew studhyer.'

An pellgowser war y dhesk a sonas. 'Matthews omma' Ev a woslowas pols byghan. 'Wel, henn yw pur dhe les. Meur ras.' Ev a settyas an pellgowser yn-nans arta, ha mires orth Dan Tregloan. 'Dan,' yn-medh ev, res yw dhyn kewsel dhodho arta. I re

dhiskudhas kota arall - kota ha goes warnodho.'

'Ple?'

'Yn-dann bryskynn, nep-pell troha chi David Angrave.'

'Serjont?' yn-medh Dan Tregloan.

'Wel, Dan?'

'Yn kever an kota, Serjont. Simon Weeks a leveris ev dhe weles furv dhigempenn - furv pilennek. Harry Wilson ha kota arall yn y dhorn, ow poenya skaffa gylli?'

'Y hyll bos, Dan. Pur wirhevelep.'

Wosa nebes mynsennow, Harry Wilson a veu kyrghys arta dhe'n soedhva.

'Lemmy'n, pandr'a vynnogh?' a leveris ev, yn unn hanasa.

'Harry,' a dhallathas an serjont, 'ny wruss'ta leverel oll an gwiryonedh dhyn ni.'

'My a'n gwrug!'

'Na wrussys, Harry. Ple hwruss'ta kavoes an kota arall?'

'Nyns esa kota arall'

'Ni re dhiskudhas an kota arall.'

Harry Wilson a hanasas arta. 'Wel, res yw dhymm amytya,' yn-medh ev, 'my a diskudhas an kota war an dor, ha my ow mos a-berth y'n eglos. My a'n kemmeras yn-bann, hag ena my a welas an korf. My a boenyas dhe-ves, dell leveris kyns, ha gasa an kota dhe goedha ryb an kylgh nessa dhe'n eglos.'

'Ena, Harry? Osta sur? Preder arta, Harry; henn yw gow arall, dell dybav.'

'My a'n te'

'Ha pyth yn kever an goes, Harry?'

'Goes?' Wilson a dheglenas. 'Ny wonn travyth yn kever goes, serjont. Hwi

oll a vynn gorra kavel warnav vy! Ny wrug vy travyth!'

'Yn-dann alhwedh ganso, arta, Dan,'

a leveris an serjont.

'Martesen termyn berr y'n vagh a yll difuna y govadh.'

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an predrek yn pub ger.

W	L	A
H	E	N
N	D	H

Gorthyp mis-Genver 2017:

anvenowgh

argemmynn: Gwerthji Kernewek

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer **Jerri Jeffries**).

www.keskewsel.com

An Nowodhow

Nowodhow berr yn Kernewek yw dyllys gans Radyo Kernow dhe 5 eur

dy'Sul. Geryow an dowlenn a yll bos redys diworth gwiasva Kowethas an Yeth Kernewek:

www.cornish-language.org

Pennrynn **rann 3 gans Esmé Tackley**

Yth esa moy a hwarvosow ynter an nessa ha'n tressa rann y'n derivas ma a'n hwedhel a-dro dhe Pennrynn. Mes ny wrug vy kemeres rann y'n re erel, ytho ny allav aga deskryfa ragowgh. An tressa hwarvos ma o henwys 'Kemeneth 800' ha'n jydh o an 8^{ves} a vis Hedra. An argemynnans a leveris 'Gool Kernewek Nowydh drehevys war wreydh koth.'

Dhyworth an dowlen skrifys: 'Aswonys avel tre veu Pennrynn y'n vledhen 1216, nans yw 800 bledhen poran. Dhe'n termyn na y feu gwrys an Ordinali ha skrifow Kernewek erel yn Kolji Glasnedh, kresen veur a dhyskas dhe'n termyn. An Gool Kemeneth a wra dalleth dhe 11 eur dy'Sadorn, ow solempnya an Wonisogeth hag Ertach Pennrynn. Avel rann a'n solempnita ma y fydh gwrythansow a'n Ordinali y'n stret gans gwarioryon deythiek ha galwesigethek ha bodhesek, ow performya yn kylgh, kepar ha'n hengov 'Plen an Gwari'.'

Yma moy skrifys y'n dowlen, mes hemm yw an rann a vri ragon ni. Unn jydh yn mis Est y tegemeris ebost dhyworth Guy Watson, hembrenkyas 'Dream Team Theatre', orth agan gelwel dhe guntelles rag keskewsel a-dro dh'y dybyans a wul an Ordinali mis Hedra.

Well, nyns on ni gwarioryon na galwesigethek na bodhesek, mes mos di y hwrussons rag dismygi moy a-dro dhe'n towl. Nyns esa lies den ena y'n hel ha Guy a wrug dhe bubonan redya rannow a'n skrypt. Henn o meur dhe les; treyls a'n yeth derowel, Kernewek, veu gans Alan Kent. Ny wrussen vy gweles an versyon na kyns ha pur dha o. Y fia tri gwel dhyworth *Origo Mundi* performys y'n jydh – Gwrians an Bys, Lowarth Eden ha Drehevel Lester Noy. Res o dhyn leverel mar mynsyn kavos rann vras, rann gewsys, po neppyth aral. Well, muskok en ni y'n pols na – Roger a leveris bos hwans dhodho a wari rann ha my, my a leveris bos hwans dhymm a gewsel yn Kernewek hepken.

Diwettha y teuth ebost aral:

'Roger – ty yw Golyador Duw yn Gwel 1, skorren wedhen yn Gwel 2 ha Golyador Duw arta yn Gwel 3.'

'Esmé – yn Gwel 1 res yw dhis dewisya tri po peswar le yn arethyow Duw ha'ga leverel yn Kernewek rag may konvettho Adam an pyth a lever Dhuw dhodho. Ha ty yw Golyador Duw yn Gwel 3 ynwedh.'

My a dhewisas an lavarow ha lowen o Guy gans ow dewisyow. Lemmyn, hemm yw an dra, muskok en vy; res o dhymm kevenna an geryow ha ny wrug vy kara bythkeweth kevenna geryow – kales ragov yw an ober na. Mes res o dhymm y wul – paperyow difennys!

Nyns esa termyn hir ha nyns esa lies assay – teyr seythen ha tri assay martesen. Der an assays y feu restrys an gwiskasow – meur dhe les ens. Yn Gwel 1 yth esa Roger yn pows dhons skant, eskisyow arghansek, lodrigow brith ha

peruken las gans pennwisk ha bleujow warnodho. Ha my – yth en vy gwiskys yn pows vrith kernewek, baner Sen Peran a-dro dhe'n dhiwskodh, gans hatt ha'n baner Sen Peran warnodho ynwedh, ha pluvennow du. Ha na wra ankevi an liw bejeth!!! Gwyls o! Henn o an keth yn Gwel 3 ynwedh. Yn Gwel 2 pan o Roger skorren an Prenn a Skians, dihaval yn tien o. Gwiskys yn pows wyrddh/gell (kepar ha gwedhen) o ev, ha garlons a dhel omma hag ena (ha war y benn komprehendys hogen).

Ytho, myttinweyth dy'Sadorn prys rag praktis berr kyns dybri krowst ha degemerer danvonadow finek. Hel an dre o agan sel rag an jydh, ha mars aswonowgh hwi Pennrynn, fest yn kres an dre yw an hel ma – war enys yntra Stret an Varghas Wartha ha Stret an Varghas Woless. Deges yn tien dhe dharomres o an dre dres an Jydh Kemeneth, gans stallys ha gwarivaow yn nebes leow. Pan dheuthen yn-mes a'n hel, gwiskys dell en ni yn agan bravder, a-dhesempis yth en ni an kresla dynyans! Res o dhyn keskerdhes (yn maner koynt) war-nans dhe'n wariva esa a-rag an Lowarthyow Men Kov dhe benn fordh henwys Bohill. Devedhys ena, y tallathas an gwari. Yth esa 'Duw' warvann yn chi ena, ow kwarnya der fenester ygor dhe'n warioryon a-barth a-woles. [Y'n gwel ma benyn o Duw] 'Gwrians an bys' o an gwel ma hag y feu baners rollys yn-mes ow tiskwedhes an rannow dyffrans an gwrians. Wosa termyn berr y hwrug Duw 'mab den' – henn yw Adam. Ha drefen Duw dhe gewsel yn Sowsnek (may konvettha an woslowysi an pyth a leveris Hi), res o

dhymm treylia an geryow dhe Gernewek rag Adam yndelma:

*'Adam, sav yn-bann yn klor
Ha treyl dhe gig ha dhe woos
Preder my dhe'th hwul a dhor
Haval dhymm a'n penn dhe'n troos.'*

Duw a besyas gans Hy ober, ha wosa pols byghan:

*'Mara tybrydh a henna
Yw henwys Prenn a Skians
Yn-mes alena ty a
Hag a 'fydh marow vernans.'*

Wosa henna yth o termyn rag omdhiskwedhyans benyn, Eva hy hanow:

*'Skon a onan a'th asow
My a wra dhiso parow
Pub eur oll rag dha weres.'*

Duw a besyas gans Hy gwrians yndelma:

*'Adam, otta an puskes
Ydhyn an ayr ha'n bestes
Keffrys yn tir hag yn mor.'*

Ha puptra gwrys, termyn o rag gorfenna an gwel ma. Dasrollys veu an baners ha'n warioryon a ombareusis rag an keskerdh yn-bann der an dre arta. Y'n keskerdh an termyn ma nyns esa an warioryon hepken, mes lies bagas aral – ilewydhyon, kanoryon, Cirk an Wern ha tus an dre gwiskys yn pub maner oll.

Rann 4

mis-Meurth

Geryow Gramasek

An geryow ma yw profys gans Iskessedhek Yeth ha Gerva, Kesva an Taves Kernewek. Lies anedha yw aswonnyys ha devnydhys seulabrys hag yma moy dhe vos keworrys y'n termyn a dheu (piw a vynn aga frofya?). Tybyansow po profyansow erell mar pleg dhe Skrifennyades an Gesva, Maureen Pierce.

ablative, ablasek
accent (emphasis), poeslev
accent (diacritic), ughverk/isverk
accusative, dryghek
active, gweythresek
adjective, hanow gwann
adverb, asverb
alphabet, lytherennek
apostrophe, kollverk
article, erthyglenn
bilingual, diwyethek
bilingualism, diwyethogeth
bracket, krommvagh
capital letter, lytherenn vras
case, kas
clause, rannlavar
coin a word v., batha
collective, kuntellek
comma, komma
conditional, ambosek
*conjugate*¹, displetya
conjugation, displetyans
conjunction, mellenn
consonant, kessonenn

dative, donesek
decline, kesyewa
declension, kesyewans
definit article, erthyglenn stroeth
dialect, rannnyeth
dictate v., dythenna
diphthong, diwvogalenn
emphasis, poeslev
feminine, benow
for example, rag ensampel
full stop, hedh
future, devedhek
gender, reydh
genitive, pewek²
grammar, gramasek/gramer
hyphen, strik
idiom, tavoseth
imperative, gorhemmynek
imperfect, anperfydh
indefinite, anstroeth
infix, medhworrys
inflect, displetyans
language, yeth/taves
letter (of alphabet), lytherenn
linguistics, yethonieth
masculine, gorow
mean v., styrya
meaning, styr/stryyans
metaphor, metafor/skeuslavar
mood, modh
mutate v. kemma
mutation, kemm,
 (without mutation, digemm)
negative, negedhek
nominate, hanwel
nominative, hanwek
noun, hanow

¹ nyns yw es godhvoss yn Kernewek mars eus dyffrans ynter *conjugated*, *inflected* (rannow an verb) po *paradigm*. Martesen an wreydhenn **displet-** yw da dhe'n oll

² **pew-** yw gwell ages piw- yn KK (kepar hag y'n FSS); ytho pewa, *to own*, pewas, *reward* hag omma pewek (yn le piwa, piwas ha piwek) yw profys lemmyn

object, drygh (diworth Keltek Kemmyn
drykkanos)
(direct object), drygh ewn)
orthography, lytherennans
paradigm, displetyans
paragraph, paragraf
parenthesis, krommvagh
passive, godhevek
perfect (tense), perfydh
phrase, lavarenn
pluperfect, gorberfydh
plural, liesplek
positive, poesedhek
prefix,., ragelvenn
preposition, aragenn
participle - present, owbarth
participle - past, ysparth
pronoun, raghanow
pronounce v., leverya
pronunciation, leveryans
proverb, henlavar
pun, ger amstyryus
punctuate v., poyntya
punctuation, poyntyans
question, govynn
question mark, merk govynn
quotation, devynn
quotation mark, merk devynn
quote v., devynna
sentence, lavar
simile, kehevelenn
simultaneous, kettermyn
slang, isyeth
spell v., lytherenna
stress, poeslev
subject, sojet/hanow
subjunctive, islavarek
suffix, lostelvenn
swearing/bad language, hagerlavar
syllable, syllabenn
tense (of verb), amser

translate v., treilya
translation, treilyans
translator, treilyas
underline v., islinenna
verb, verb
vocabulary, gerva
vocative, galwek
vowel, bogalenn
word, ger

Eus moy?

**Kowethas an Yeth Kernewek
 KKB 2017**

Kuntelles Kemmyn Blydhenyek 2017

An Kuntelles Kemmyn Blydhenyek a vydh synsys dy'Sadorn an 4a a vis-Hwevrer 2017 yn Stevell Trelawney, Lys Kernow, Truru dhe 2.00 dohajydhweyth. Y hwaytir y hyllydh dos. An kuntelles yw igor dhe bobel oll.

Notenn – Yma dewisyans Konsel an Kowethas gwrys pub blydhen gans an kuntelles ma. Y hwilir hanwesigethow rag an Soedhogyon – Kaderyer, Skrifennyas, Alhwedhor, Soedhek-eseleth ha Soedhek-dyllansow – ha hwegh esel. Res vydh dhe hanwesigethow bos yn skrif, skoedhys gans nessa esel ha degemmers gans an Skrifennyas, Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD, gans unnverheans an person henwys, kyns an Kuntelles Kemmyn Blydhenyek.

Rol-negys.

- Dynnargh ha Diharesow. Areth.**

Kovnotennow an Kuntelles Kemmyn Blydhenyek a'n 6ves a vis-Hwevrer 2016. Traow ow sordya nag eus war an rol-negys.

Derivasow.

An Gaderyores
An Skrifennyas
An Alhwedhores ha'n Akontow Blydhenyek
Soedhek-eseleth
Pennskriker An Gannas
Soedhoges-dhyllansow

Dewisyans an Konsel 2017 - 2018.

Kaderyer
Skrifennyas
Alhwedher
Soedhek-eseleth
Soedhek-dyllansow
Hwegh esel

Dyghtyans a'n Penngomptyer 2017 -2018

Dyghtyans a 5 den koelys rag kovskrifans gans Desedhek AlusenTremenysans dhe '*Charitable Incorporated Organisation*'.

Negys arall.

Nessa Kuntelles. An nessa Kuntelles Kemmyn Blydhenyek yw tewlys dhe vos synsys dy'Sadorn an 3a a vis-Hwevrer 2018.

Lowender ha Sosten.

Tim Hambly, Skrifennyas

**Servisyow Eglos
dydhyas avisys**

Herwydh usadow an Revrond Chenon Jane Kneebone a dhannvon kedhlow a-dro dhe servisyow a dheu.

Bys y'n eur ma, nys yw parys an rol leun rag 2017 mes heb mar y fydh servis po servisyow rag Dy'Goel Sen Pyran dhe'n 5^{es} a vis-Meurth po dhe'n Sul an moyha ogas, an 6^{ves}.

Pella derivadow a-dhiworth:

Rev Chenon Jane Kneebone

☎ 01637 873135

☎ 07966 703924

janekneebone@gmail.com

A n G a n n a s 2 0 1 7

An Gannas 2017

An Gannas yw dyllys pub mis gans Kowethas an Yeth Kernewek. An Skrifennyas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstevan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716:

skrifennyas@btinternet.com

Pennskriker An Gannas yw Graham Sandercock hag yw lowen degemmeres erthyglow ha skeusennow dhe vos dyllys:

grahamsandercock@blueyonder.co.uk

Rag dyllans mis-Meurth 2017, dannvon ynwedh dhe:

morris.watts@blueyonder.co.uk